

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_ZSV_102
Předmět:	Základy společenských věd
Tematický okruh:	Člověk a právo
Autor, spoluautor:	Mgr. Dagmar Minaříková
Název DUMu:	Právní řád a právní systém
Pořadové číslo DUMu:	02
Stručná anotace:	
Seznámení s právním systémem	
Ročník:	4.
Obor vzdělání:	63-41-M/01 Ekonomika a podnikání 65-42-M/02 Cestovní ruch
Metodický pokyn:	Žáci si vytvářejí na základě prezentace poznámky
Výsledky vzdělávání:	Žák pochopí rozdíl mezi třemi hlavními právními systémy . Dále vysvětlí, co je právo soukromé a právo veřejné.
Vytvořeno dne:	1. 3. 2013
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

OBČAN A PRÁVO

OBČAN A PRÁVO

PRÁVO A PRÁVNÍ VĚDA

OBČAN A PRÁVO

Právní řád a právní systém

Právní řád

- Je tvořen právními normami, které upravují různé oblasti společenských vztahů
- Je to jednotný systém práva, zahrnující jednotlivá právní odvětví.
- Je uspořádán hierarchicky podle důležitosti a významu jednotlivých právních předpisů

TŘI HLAVNÍ PRÁVNÍ SYSTÉMY

1) Kontinentální

- vyvinul se na základě převzetí a rozšíření římského práva do kontinentální Evropy.
- Soudí se podle již existujících právních norem.

Jde o system tzv. práva psaného = soud
(soudce) právo pouze nalézá a interpretuje, sám
je nedotváří.

2) Angloamerický

- vznikl v Anglii. Platí ve Spojeném království , Severním Irsku a v USA.
- Jde o **system tzv. soudcovského práva**
= soudce může právo tvořit, a to formou **precedentu = pokud konkrétní situace nemá oporu v zákoně, zákon dotvoří soudce.**

3) Islámský

- úzce spjat s islámským náboženstvím a pravidly islámu.
- Jediným zákonodárcem v islámském pojetí je bůh a jediným islámským božím právem je
ŠARÍA

Právní systém tvoří souhrn všech právních norem, které jsou v daném čase na území státu platné.

Právní systém

```
graph TD; A[Právní systém] --> B[Právo soukromé]; A --> C[Právo veřejné];
```

Právo soukromé předpokládá rovné postavení všech subjektů, práva a povinnosti mezi sebou upravují pomocí smluv a dohod.

- *Občanské právo hmotné*
- *Obchodní právo*
- *Rodinné právo*
- *Pracovní právo*
- *Živnostenské právo*
- ...

Právo veřejné předpokládá nerovné postavení subjektů. Veřejnou moc vykonává stát prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, výkonné a soudní.

- *Ústavní právo*
- *Občanské právo procesní*
- *Trestní právo hmotné*
- *Trestní právo procesní*
- *Správní právo*
- *Finanční právo*
- ...

Právo hmotné

stanoví , jaká práva a povinnosti přísluší subjektům právního vztahu.

Právo procesní

popisuje postupy (procedury), které jsou k uplatnění subjektivního práva užívány.

Kontrolní otázky:

1. Který ze starověkých právních systémů je základem kontinentálního právního systému?
2. Co se rozumí pojmem právní řád?

1. Který ze starověkých právních systémů je základem kontinentálního právního systému?

Římské právo

2. Co se rozumí pojmem právní řád?

Souhrn všech pramenů práva, které platí v určitém státě.

Použitá literatura:

ČADOVÁ, Barbara, Jana PETRŽELOVÁ a Miroslava ČERMÁKOVÁ.
Maturitní otázky - občanský a společenskovední základ. 1. vyd.
Fragment, 2008, 224 s. ISBN 978-80-253-0600-0.